

hrvatske željeznice

201

P R A V I L N I K
o vuči vlakova

ZAGREB 1999.

Odluka o stupanju na snagu Pravilnika 201 objavljena je u Službenom
vjesniku HŽ broj 4/99.

Objašnjenja stručnih mišljenja i primjene ovoga pravilnika daju
mjerodavni poslovi vuče vlakova, Mihanovićeva 12, 10000 Zagreb.

Urednik
Liljana Rastovac

Lektor
Ivan Marković

Prvo izdanje, Zagreb 1999.

Nakladnik: Hrvatske željeznice – Ured generalnog direktora
Zagreb, Mihanovićeva 12
Telefon: HPT: 01/378 3123, ŽAT 31 23

Tisak: Željeznička tiskara d.o.o.
Zagreb, Petrinjska 87
Telefon: 01/484 1382

Ovim Pravilnikom moraju biti opskrbljeni:

1. radnici u vuči vlakova:
  - *strojovođe*
  - *pomoćnici strojovođe*
2. nadzorna radna mjesta u mjerodavnim poslovima vuče i ustrojbenim jedinicama za vuču vlakova
3. nadzorna radna mjesta u ustrojbenim jedinicama za prometne poslove
4. nadzorna radna mjesta u drugim poslovima koji sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa ili koji u svojoj djelatnosti i tehnologiji dotiču djelatnost vuče vlakova.

S A D R Ź A J

Opće odredbe	11
Djelatnost vuče vlakova.	11
Ustrojba vuče vlakova i službena mjesta u njoj.	12
Radnici u vuči vlakovi	14
- inženjersko-tehnički radnici	14
- izvršni radnici.	15
- drugi radnici.	16
Stručna osposobljenost i zdravstvena sposobnost izvršnih radnika u vuči vlakova i njihovo poučavanje	17
Način priopćavanja izvršnim radnicima u vuči vlakova.	19
Službena i zaštitna sredstva radnikâ u vuči vlakova	21
Upravljanje jedinicama za vuču vlakova i njihova ustrojba	21
Vođenje evidencije u djelatnosti vuče vlakova	23
Sredstva za vuču vlakova.	23
a) vučna vozila.	23
b) građevine, uređaji, oprema, materijal i zamjenski dijelovi	25
Označavanje vučnih vozila.	26
Ispravnost sredstava za vuču vlakova	26
Rad u vuči vlakova	27
Radni raspored	28
Zaposjedanje vučnih vozila	30
Pravo na upravljanje vučnim vozilima	31

Uvjeti za upravljanje vučnim vozilima u jednoposjedu	33
a) uvjeti za vučna vozila	33
b) uvjeti kod prugâ	34
c) posebni uvjeti	35
Postupak kod napuštanja vučnog vozila.	35
Oprema vučnih vozila	37
Priprema vučnih vozila.	39
Čišćenje vučnih vozila	41
Nadzor nad vučnim vozilima.	42
Preuzimanje vučnih vozila i vožnja do vlaka	43
Zakvačivanje vučnih vozila i njihova pratnja.	45
Opterećivanje vučnih vozila	46
Vožnja na pruzi.	46
Primopredaja vučnih vozila.	48
Predaja vučnog vozila nakon završetka rada	50
Načini otpreme vučnih vozila.	51
Postupak kod kvara na vučnom vozilu	52
Smještaj ispravnih vučnih vozila	53
Vožnja u upravljačnici vučnog vozila.	54
Sredstva za intervenciju i organizaciju rada pri izvanrednom događaju	56
a) pomoćna lokomotiva	56
b) pomoćni vlak	57
c) naprave za čišćenje snijega i leda	59
Mjere opreznosti tijekom zime	61
Mjere opreznosti protiv požara	62
Prijelazne i završne odredbe	64

PRILOZI

Prilog I:

Pregled vučnih vozila po serijama i način njihova zaposjedanja.	66
--	----

Prilog II:

Osnovni sastavi i tehničke značajke motornih vozila	68
---	----

Prilog III:

Pregled prugâ koje ispunjavaju uvjete za upravljanje vučnim vozilom u jednoposjedu.	69
--	----

Na temelju članka 13. Zakona o hrvatskim željeznicama (Narodne novine broj 53/94. i 162/98), članka 32. stavak 3. Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine broj 77/92.) i članka 4. Pravilnika o načinu i uvjetima za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa (Narodne novine broj 32/94.) Uprava Hrvatskih željeznica na 148. sjednici održanoj 9. travnja 1999. donijela je

P R A V I L N I K

o vuči vlakova

(Pravilnik 201)

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

1. Ovaj pravilnik je opći akt HŽ-a za djelatnost vuče vlakova na Hrvatskim željeznicama (u daljem tekstu HŽ) po odredbama kojega se obavlja vuča vlakova.
2. Osim odredaba ovoga pravilnika, obvezatno se primjenjuju i drugi prometni i tehnički propisi koji se tiču djelatnosti vuče vlakova i željezničkog prometa.
3. Uporaba parnih lokomotiva za vuču vlakova te njihovo održavanje propisani su u Pravilniku o uporabi i održavanju parnih lokomotiva HŽ-ova muzejskog vlaka.
4. Kod primjene ovoga pravilnika svaki radnik mora imati na umu to da nije moguće predvidjeti sve možebitne slučajeve i za njih propisati odredbe u skladu s kojima valja postupati. Zato se očekuje da u interesu sigurnosti željezničkog prometa radnici pokazuju osobnu inicijativu u duhu pozitivnih propisa.

DJELATNOST VUČE VLAKOVA

Članak 2.

1. Vuča vlakova jest djelatnost u željezničkom prometu kojoj je zadaća:
  - izradba potrebnih pravila i uputa i njihova provedba radi ostvarivanja sigurnoga, urednoga i ekonomičnog prometa

- priprema elemenata za izradbu voznog reda i sudjelovanje u njoj
- izrada turnusâ vučnih vozila i strojnog osoblja temeljem voznog reda
- ispostavljanje ispravnih i odgovarajućih vozila za vuču vlakova i za manevriranje
- osiguranje osoblja potrebnoga i sposobnoga za obavljanje djelatnosti vuče vlakova
- praćenje i unapređivanje radnih uvjeta strojnog osoblja na vučnom vozilu
- skrb o dinamici održavanja vučnih vozila, njihova otprema na redovit i izvanredan pregled i popravak te njihovo preuzimanje s pregledâ i popravaka.

USTROJBA VUČE VLAKOVA I SLUŽBENA MJESTA U NJOJ

Članak 3.

1. Da bi djelatnost vuče vlakova bila obavljana prema HŽ-ovoj ustrojbi, određeni su ustrojbeni struktura poslova i službena mjesta za vuču vlakova koja se nazivaju jedinice za vuču vlakova.

Rad u jedinicama za vuču vlakova usklađuju mjerodavni poslovi vuče vlakova.

Jedinica za vuču vlakova u svome sastavu može imati i druga službena mjesta vuče vlakova. Mjerodavni poslovi za vuču vlakova određuju koja su to službena mjesta vuče vlakova u sklopu jedinice za vuču vlakova.

2. Vuča vlakova može raspolagati sredstvima za namirivanje vučnih vozila pogonskim materijalom, građevinama za njihov smještaj, sredstvima za održavanje vučnih vozila te sredstvima za intervenciju pri izvanrednom događaju, što se propisuje u HŽ-ovim ustrojbenim aktima.

3. Mjerodavni poslovi vuče vlakova određuju dio pruga ili više prugâ po kojima određena jedinica za vuču vlakova obavlja vuču vlakova i koje se nazivaju vučne dionice.

Jedinica za vuču vlakova može obavljati vuču vlakova na više vučnih dionica.

4. Sve građevine, svi uređaji i sva oprema u jedinici za vuču vlakova koji služe za obavljanje djelatnosti vuče vlakova smješteni su unutar prostora koji se naziva krug vuče vlakova.

Mjerodavni poslovi vuče vlakova određuju to kojim će građevinama, uređajima i opremom raspolagati službena mjesta vuče vlakova.

5. Mjesto na kolosijeku gdje se obavlja primopredaja vučnih vozila između vuče vlakova i kolodvora naziva se graničnikom.

Graničnik je određen poslovnim redom vuče vlakova i poslovnim redom kolodvora te označen propisanom signalnom oznakom.

Poslovnim redom vuče vlakova propisuju se mjere potrebne za obavljanje djelatnosti vuče vlakova unutar njezina kruga.

Poslovni red izrađuje vuča vlakova, a njegovu primjenu odobravaju mjerodavni poslovi za vuču vlakova.

RADNICI U VUČI VLAKOVA

Članak 4.

Za obavljanje djelatnosti vuče vlakova u skladu s ustrojbom HŽ potrebni su inženjersko-tehnički radnici u mjerodavnim poslovima vuče vlakova i radnici u jedinici vuče vlakova.

1. U jedinici vuče vlakova potrebni su:

1.1. inženjersko-tehnički radnici:

- šef vuče vlakova, inženjeri i tehničari

Prema ustrojbi HŽ šef vuče vlakova i inženjersko-tehnički radnici odgovorni su za ustrojbu i obavljanje djelatnosti vuče vlakova.

- školski instruktor

Školski instruktor u vuči vlakova izobrazbeni je radnik koji izvršne radnike u vuči vlakova poučava iz prometnih, tehničkih i drugih propisa.

- kontrolno-prijamni radnik

Kontrolno-prijamni radnik u vuči vlakova jest radnik sa završenom školom za strojovođu i s položenim stručnim ispitom za samostalno upravljanje vučnim vozilima koje kontrolira i preuzima nakon pregleda ili popravka.

- istražitelj u vuči vlakova

Istražitelj u vuči vlakova jest radnik sa završenom školom za strojovođu i s položenim stručnim ispitom za samostalno upravljanje vučnim vozilima. Provodi istražni postupak nad radnicima vuče vlakova.

1.2. izvršni radnici

Izvršni radnici jesu radnici koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa u skladu s Pravilnikom o poslovima na kojima djelatnici neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa, koji su svladali izobrazbeni program, stekli stručnu spremu i položili stručni ispit u skladu s odredbama Pravilnika o stažiranju, poučavanju i provjeri znanja izvršnih radnika HŽ te udovoljavaju propisanim uvjetima iz Pravilnika o zdravstvenoj sposobnosti radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa.

1.2.1. operativni radnici jesu:

- glavni dispečer vuče vlakova
- dispečer vuče vlakova

Operativni radnici u vuči vlakova jesu radnici sa završenom školom za strojovođu i s položenim stručnim ispitom za samostalno upravljanje vučnim vozilima koji organiziraju i provode radni proces djelatnosti vuče vlakova.

1.2.2. instruktor vuče

Instruktor vuče jest radnik sa završenom školom za strojovođu i s položenim stručnim ispitom za samostalno upravljanje vučnim vozilima svih serija koje ima ta jedinica. Instruktor vuče kontrolira ispravnost vučnih vozila i zabranjuje njihov rad u prometu ako su neispravna, instruiira i kontrolira rad strojnog osoblja u svezi s primjenom propisa te nadzire kako radnici iz drugih djelatnosti primjenjuju propise koji se tiču sigurnosti željezničkog prometa.

1.2.3. strojno osoblje jesu:

- strojovođa
- pomoćnik strojovođe.

Strojovođa je radnik sa završenom školom za strojovođu i s položenim stručnim ispitom za samostalno upravljanje vučnim vozilom određene serije, kod vožnje vlaka ili manevriranja.

Pomoćnik strojovođe jest radnik s položenim stručnim ispitom koji posluhuje vučno vozilo i pomaže strojovođi kod vožnje vlaka.

Poslove pomoćnika strojovođe može obavljati i strojovođa kod serijâ vučnog vozila za koje ima položen ispit.

1.2.4. skretničar-manevrist u vuči vlakova

Skretničar-manevrist jest radnik u vuči vlakova koji ima položen stručni ispit i koji posluhuje, čisti i podmazuje skretnice te obavlja manevriranje u krugu vuče vlakova.

1.3. **drugi radnici**

Drugim radnicima u smislu ovoga pravilnika smatraju se svi radnici koji su, prema općem aktu što ga donosi HŽ, potrebni za nesmetano obavljanje djelatnosti vuče vlakova.

**STRUČNA OSPOSOBLJENOST I ZDRAVSTVENA
SPOSOBNOST IZVRŠNIH RADNIKA U VUČI VLAKOVA I
NJIHOVO POUČAVANJE**

Članak 5.

1. Stručna osposobljenost i zdravstvena sposobnost izvršnih radnika u vuči vlakova i njihovo poučavanje provjerava se i obavlja u skladu s Pravilnikom o stažiranju, poučavanju i provjeri znanja izvršnih radnika HŽ i Pravilnikom o zdravstvenoj sposobnosti radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa.

Ako radnici u vuči vlakova osposobljeni za upravljanje određenom serijom vučnog vozila tim vozilom ne upravljaju dulje od godinu dana, tada prije nego što njime opet počnu upravljati samostalno, obavljanjem vožnje pod nadzorom bez polaganja posebnoga stručnog ispita moraju obnoviti poznavanje toga vozila i rukovanja njime.

2. Stažiranje i polaganje praktičnog ispita obavlja se na serijama za koje radnik ima položeni teoretski ispit.

3. Pohađanjem predavanja seminarskog tipa izvršni radnici osposobljeni za rad u vuči vlakova redovito moraju obnavljati znanja iz struke te iz prometnih propisa vezanih za sigurnost željezničkog prometa koja su potrebna za određeno radno mjesto.

4. Poučavanje izvršnih radnika u vuči vlakova svaka jedinica za vuču vlakova mora organizirati u skladu s programom koji, uz suglasnost mjerodavnih poslova vuče vlakova, donose mjerodavni poslovi HŽ.

Izvršni radnici u vuči vlakova, kada je to njima najpogodnije, moraju biti nazočni redovitom poučavanju prema određenome mjesečnom rasporedu, koji sadržava nadnevak i vrijeme poučavanja po radnim mjestima te njegov sadržaj.

5. Da bi bili upoznati s promjenama nastalima kod postojećih propisa, s tehničkim dostignućima, s novom radnom tehnologijom i s drugim novostima, izvršni radnici u vuči vlakova moraju biti redovito poučavani u skladu s programom poučavanja, kao i analiziranjem konkretnih nepravilnosti na primjerima izvanrednih događaja te postupaka za njihovo otklanjanje.

Osim propisa koji tiču djelatnosti vuče vlakova, radnici u vuči vlakova koji neposredno sudjeluju u željezničkom prometu moraju poznavati i propise drugih djelatnosti u HŽ-u u dijelu u kojemu se oni tiču sigurnoga i urednog obavljanja željezničkog prometa te biti poučavani o njima.

6. Prije promjene voznoga reda vuča vlakova mora organizirati poučavanje izvršnih radnika u vuči vlakova radi upoznavanja sa svim promjenama bitnima za sigurnost željezničkog prometa koje će nastupiti s novim voznim redom.

7. Školski instruktor vuče vlakova mora na vrijeme opskrbiti radnike svim pravilnicima i uputama koji su propisani za njih ili za njihovo radno mjesto te s pristiglim izmjenama, dopunama i tumačenjima za te propise, kojih primitak radnici moraju potvrditi svojim potpisom.

Knjižice voznog reda koje su oprema vučnog vozila školski instruktor vuče vlakova mora ispravljati unošenjem svih pristiglih izmjena i dopuna u njih te pečatom i svojim potpisom, u pregledu

izmjena, dopuna i ispravaka knjižice voznog reda, potvrditi da je to učinjeno. Knjižice voznog reda moraju biti zamijenjene na vrijeme i na svim vučnim vozilima koja su joj dodijeljena. Tu zamjenu obavljaju instruktor za vuču vlakova ili pak dispečer vuče vlakova.

NAČINI PRIOPĆAVANJA IZVRŠNIM RADNICIMA U VUČI VLAKOVA

Članak 6.

1. Izvršnim radnicima radnicima vuče vlakova moraju biti priopćene sve promjene koje se tiču sigurne i uredne vožnje vlaka ili pak manevriranja. To priopćavanje obavlja se:

- knjigom priopćenjâ
- redovitim poučavanjem
- radiodispečerskim uređajem (RDU), telefonom ili pismenim nalogom.

2. Knjiga priopćenjâ jest isprava na temelju koje se izvršnim radnicima u vuči vlakova daju priopćenja o kojima brigu mora voditi jedinica za vuču vlakova.

Kad primaju službu u jedinici za vuču vlakova, izvršni radnici u vuči vlakova moraju pregledati knjigu priopćenjâ te upisom nadnevka i svojim potpisom potvrditi da su primili na znanje sva priopćenja upisana u nju.

Nakon izbivanja s rada izvršni radnici u vuči vlakova prije primitka službe moraju se upoznati sa svim priopćenjima objavljenima za vrijeme njihove nenazočnosti.

4. Šef jedinice za vuču vlakova ili osoba koju on odredi ima obvezu najmanje jednom tjedno nadzirati primitak na znanje priopćenja oglašanih za izvršne radnike u vuči vlakova.

5. Svaka promjena u smislu tumačenja nekoga priopćenja trajne vrijednosti koje se tiče sigurnosti i urednosti željezničkog prometa, izvršnim radnicima u vuči vlakova mora biti priopćena i na redovitom poučavanju.

6. Kada se tijekom rada izvršnim radnicima u vuči vlakova priopćenja koja se tiču sigurnosti i urednosti prometa izdaju preko RD-uređaja ili telefonom, tada oni moraju biti uključeni u registrofon. Ako se takva priopćenja izdaju pismenim nalogom, tada on mora biti evidentiran.

7. Ako izvršni radnik u vuči vlakova smatra da je naredba koja mu je izdana protivna postojećim propisima ili da dovodi u pitanje sigurnost željezničkog prometa, tada on takvu naredbu **ne smije** ispuniti, nego na to mora upozoriti radnika koji ju je izdao. Ako taj radnik i dalje ustraje na svojoj naredbi, mora je izdati u pismenom obliku, a izvršni radnik u vuči vlakova komu je naredba upućena mora o tome obavijestiti dispečera vuče vlakova svoje jedinice za
3 | vuču, koji u dogovoru sa glavnim dispečerom vuče vlakova donosi odluku o daljnjem postupku.

Nakon što završi službu, izvršni radnik u vuči vlakova sadržaj te naredbe mora evidentirati u prijavnu knjigu bez obzira na to je li postupio po njoj ili nije. Ako mu je ta naredba bila izdana u pismenom obliku, tada je prilaže uz prijavu.

SLUŽBENA I ZAŠTITNA SREDSTVA RADNIKA U VUČI VLAKOVA

Članak 7.

1. Izvršni radnici u vuči vlakova moraju nositi pripadajuću službenu ili pak zaštitnu odjeću i obuću te se koristiti propisanim zaštitnim sredstvima dok obavljaju radne zadaće.
2. Ovisno o tome na kojemu radnom mjestu rade, radnici u vuči vlakova moraju biti opskrbljeni službenom odjećom i obućom ili pak zaštitnom odjećom i obućom te osobnim zaštitnim sredstvima u skladu s odredbama Pravilnika o službenoj odjeći i u skladu s Pravilima o osobnim zaštitnim sredstvima i opremi.
3. Kada radnici u vuči vlakova iznimno obavljaju poslove drugoga radnog mjesta, tada sve vrijeme dok takve okolnosti traju moraju biti opskrbljeni zaštitnom odjećom, obućom i osobnim zaštitnim sredstvima propisanim za to radno mjesto.

UPRAVLJANJE JEDINICAMA ZA VUČU VLAKOVA I NJIHOVA USTROJBA

Članak 8.

1. Jedinicom za vuču vlakova upravlja šef, a njegova upravna razina određena je HŽ-ovom ustrojbenom strukturom.
2. Svoju dužnost šef jedinice za vuču vlakova preuzima u nazočnosti povjerenstva što su ga u skladu s HŽ-ovom ustrojbenom strukturom imenovali mjerodavni poslovi vuče vlakova.

Kod primopredaje jedinice za vuču vlakova sastavlja se zapisnik, uz koji, između ostaloga, mora biti priložen i njezin poslovni red.

Zapisnik o primopredaji s priložima sastavlja se u četiri primjerka. Po jedan primjerak dobivaju šef koji predaje i šef koji prima dužnost, jedan primjerak ostaje u jedinici za vuču vlakova, a jedan primjerak prosljeđuje se mjerodavnim poslovima vuče vlakova.

3. Poslovni red vuče vlakova mora sadržavati opis njezine lokacije i svih njezinih sadržaja te tehnološka pravila i upute organizacijskoga i provedbenog značaja potrebne za obavljanje poslova u toj jedinici, a kojih se valja pridržavati kod obavljanja rada unutar njezina kruga.

Svaka izmjena tehnološkoga procesa unutar kruga vuče vlakova zahtijeva izmjenu i dopunu njezina poslovnog reda.

4. Za izradbu poslovnog reda vuče vlakova i njegovu provedbu odgovoran je njezin šef.

5. Poslovni red vuče vlakova potvrđuju mjerodavni poslovi vuče vlakova i zadržavaju jedan primjerak.

6. Radnici vuče vlakova moraju biti upoznati s poslovnim redom vuče vlakova na dokazan način.

7. Poslovni red vuče vlakova mora biti razaslan svim zainteresiranim vučama vlakova i drugim ustrojbenim jedinicama HŽ.

VOĐENJE EVIDENCIJE U DJELATNOSTI VUČE VLAKOVA

Članak 9.

1. U skladu s odredbama Upute o vođenju evidencijâ iz djelatnosti vuče vlakova i održavanja vučnih vozila u HŽ-u, svaka jedinica za vuču vlakova za svoje područje mora organizirati prikupljanje, obradbu i prosljeđivanje podataka iz djelatnosti vuče vlakova.

SREDSTVA ZA VUČU VLAKOVA

Članak 10.

1. Za obavljanje djelatnosti vuče vlakova, jedinice za vuču vlakova raspolažu sljedećim sredstvima:

- a) vučnim vozilima
- b) građevinama, uređajima, opremom te pogonskim i potrošnim materijalom.

a) vučna vozila

1. Vučna vozila u smislu odredaba ovoga Pravilnika jesu željeznička vozila s vlastitim pogonom. Dije se:

- na lokomotive i
- na motorne vlakove.

Pregled vučnih vozila po serijama i način njihova zaposjedanja dani su u Prilogu I, a osnovni sastavi i tehničke značajke pojedine garniture motornog vlaka dani su u Prilogu II ovom Pravilniku.

2. Lokomotive jesu željeznička vozila namijenjena za vuču vlakova i za manevriranje. S obzirom na vrstu pogonske energije koju rabe, lokomotive se dijele:

- na dizelske lokomotive i
- na električne lokomotive.

3. Motorni vlakovi jesu željeznička vozila namijenjena za prijevoz putnikâ. S obzirom na vrstu pogonske energije koju rabe, motorni vlakovi dijele se:

- na dizel-motorne vlakove i
- na elektromotorne vlakove.

4. Konstruktivnu cjelinu motornog vlaka čini jedan ili više motornih vagona s jednom ili više prikolicâ, što se naziva graniturom motornog vlaka. Eksploatacijsku cjelinu čini jedna garnitura motornog vlaka ili više spregnutih garnitura. Pod motornim vlakom podrazumjeva se i samo jedan motorni vagon.

Prema ukupnom broju vagona koji čine osnovni sastav motornog vlaka, motorni vlakovi mogu biti jednodijelni, dvodijelni, trodijelni i višedijelni.

5. Motorni vlak može voziti i u sastavu koji se razlikuje od osnovnoga konstrukcijskog sastava ako takav sastav osigurava funkcioniranje uređajâ u njemu, upravljanje njima i nadzor nad njima.

6. Kod obavljanja željezničkog prometa dva vučna vozila ili više njih moguće je spojiti zajedno. Takva vožnja vučnih vozila naziva se vožnjom u sprezi.

Vožnja u sprezi dopuštena je samo onda ako postoje uređaji za upravljanje s više vučnih jedinica koji omogućuju to da se iz upravljačnice koja je u voznome smjeru prednja može upravljati pogonskim uređajima i kočnicama te nadzirati njihov rad.

Broj motornih vlakova koji mogu voziti u sprezi ovisi o konstrukciji uređaja za upravljanje s više jedinica i dan je u Prilogu II ovom Pravilniku.

Broj lokomotivâ kojima je moguće obavljati vuču vlakova u sprezi te njihov raspored unutar garniture vlaka propisani su Uputom o tehničkim normativima i podacima za izradbu i provedbu voznog reda.

b) građevine, uređaji, oprema, pogonski i potrošni materijal

1. Prema vrsti vučnih vozila i opsegu svoje zadaće, svaka jedinica za vuču vlakova mora raspolagati odgovarajućim građevinama, uređajima, opremom te pogonskim i potrošnim materijalima potrebnima za obavljanje sigurnoga, urednoga i ekonomičnog prometa.
2. Razmještaj i uzajamna povezanost građevina, uređaja i opreme moraju biti izvedeni tako da bude omogućen nesmetan tehnološki proces obavljanja djelatnosti vuče vlakova.
3. Građevine u koje se smještaju vučna vozila i u kojima se održavaju moraju imati opremu i uređaje potrebne za to i biti propisano osvijetljene te imati uređaje za grijanje i ventilaciju. Građevine u kojima borave i rade izvršni radnici u vuči vlakova moraju imati i prostor za njihov odmor, garderobu i sanitarne uređaje.

OZNAČAVANJE VUČNIH VOZILA

Članak 11.

1. Svako HŽ-ovo vučno vozilo mora imati brojčane, slovne i druge oznake kako je to propisano Uputom o označivanju tračničkih vozila na HŽ-u.
2. Na vučna vozila, na građevine i na postrojenja za vuču vlakova zabranjeno je postavljati postere, slike ili druge simbole koji nisu predviđeni HŽ-ovim pravilnicima i uputama.

ISPRAVNOST SREDSTAVA ZA VUČU VLAKOVA

Članak 12.

1. Ispravnost vučnih vozila mora biti osigurana njihovim redovitim održavanjem u skladu s odredbama Pravilnika o održavanju željezničkih vozila

Jedinice za vuču vlakova moraju voditi brigu o tome da vučna vozila koja su im dodijeljena na uporabu budu pravodobno otpremana u radionicu za njihovo održavanje.

2. Radionica za održavanje nakon obavljenog pregleda i provjere vučnih vozila, u skladu s Pravilnikom o održavanju željezničkih vozila te Uputom za kontrolne preglede i redovite popravke vučnih vozila, predaje ih jedinici za vuču vlakova ispravna i sposobna za promet.

3. Primopredaju vučnog vozila između radionice za održavanje i jedinice za vuču vlakova obavlja radnik u vuči vlakova koji je ovlašten za to.

4. Kada se za vrijeme rada na vučnom vozilu pojavi neispravnost, strojovođa u okviru svojih mogućnosti i ovlasti otklanja neispravnost. Ako to nije moguće, tada vučno vozilo nije sposobno za daljnju vuču vlaka.

RAD U VUČI VLAKOVA

Članak 13.

1. Na temelju voznog reda mjerodavni poslovi usklađuju podjelu vuče vlakova između jedinica za vuču vlakova.

Jedinice za vuču vlakova nakon obavljene podjele izrađuju turnuse vučnih vozila i strojnog osoblja, te njihove izmjene do kojih dolazi za trajanja voznog reda.

Turnuse vučnih vozila i strojnog osoblja jedinice za vuču vlakova moraju pravodno razaslati svima zainteresiranim.

Mjerodavni poslovi vuče vlakova odobravaju i nadziru izradu turnusa vučnih vozila i strojnog osoblja što ih izrađuju jedinice za vuču vlakova.

2. Prometna služba mora se pridržavati turnusâ vučnih vozila i strojnog osoblja i bez dogovora s dispečerom vuče vlakova ne smije ih mijenjati samovoljno.

3. Odluku o promjeni turnusa vučnog vozila zbog njegova otpremanja na kontrolni pregled ili na popravak ili zbog kakva drugog razloga donosi dispečer vuče vlakova u jedinici za vuču vlakova kojoj ono pripada.

4. Rad u djelatnosti vuče vlakova obavlja se u turnusu i u nejednakomjerno smjenskom radu i prema potrebi željezničkog prometa, u skladu s Pravilnikom o radnom vremenu, trajanju smjene i odmoru između dviju uzastopnih smjena izvršnih radnika.

Pod turnusom podrazumijeva se planirani raspored rada vučnog vozila i strojnog osoblja koji se izrađuje na temelju voznog reda.

Pod nejednakomjernim smjenskim radom podrazumijeva se radno vrijeme kod izvršnih radnika u vuči vlakova koji na posao dolaze i s njega odlaze u različito doba dana i noći.

RADNI RASPORED

Članak 14.

1. Na temelju postojećih turnusa jedinica za vuču vlakova izrađuje mjesečni radni raspored izvršnog osoblja u vuči vlakova. Taj raspored na propisan način za svaki mjesec mora biti objavljen unaprijed i u njemu moraju biti predviđeni vrijeme tjednog odmora i moguća preraspodjela radnih sati.

2. Uzimajući u obzir potrebe redovitih vlakova i naručivanje vučnih vozila za izvanredne vlakove, rasporedni radnik prema mjesečnome radnom rasporedu sastavlja dnevni radni raspored za sljedeći dan, koji mora biti objavljen do 16.00 sati tekućeg dana.

Dnevni radni raspored dispečer vuče vlakova mora istaknuti na mjestu u jedinici za vuču vlakova predviđenome za njegovo objavljivanje i na telefonski poziv izvršnog radnika priopćiti mu raspored za idući dan. | 3

3. Ako zbog izvanrednog događaja ili zbog elementarnih nepogoda mjesečni radni raspored nije moguće provesti, tada se kod sastavljanja dnevnoga radnog rasporeda valja pridržavati načela da strojno osoblje rad prima onim redom kako je završilo prethodni rad.

4. Strojno osoblje na rad mora se javiti u vrijeme predviđeno dnevnim radnim rasporedom.

5. Ako je u dnevnome radnom rasporedu došlo do otkazivanja vlaka, tada strojno osoblje na rad mora doći u naznačeno vrijeme i biti na raspolaganju dispečeru vuče vlakova.

6. Ako u dnevnome radnom rasporedu koji je već objavljen dođe do promjena, tada je strojno osoblje kojega se to tiče o njima, osim o otkazivanju vlaka, potrebno obavijestiti pravodobno i na prikladan način, i to najkasnije šest sati prije početka rada. | 3

7. Ako strojno osoblje određeno za neki vlak ne dođe na posao, tada dispečer vuče vlakova može avizirati drugo strojno osoblje. Isto tako može postupati kod hitnog uvođenja u promet vojnih vlakova, posebnih putničkih vlakova i vlakova za otklanjanje posljedica izvanrednog događaja. | 3

Kada nema javnog prijevoza, tada dispečer vuče vlakova u slučajevima iz prvoga stavka strojnomu osoblju mora organizirati prijevoz za dolazak na posao i kod odlaska s posla.

3 | 8. Ako je radnik u vuči vlakova spriječen doći na rad, tada najkasnije šest sati prije njegova početka o tome na pogodan način mora obavijestiti dispečera vuče vlakova u jedinici za vuču vlakova kojoj pripada.

9. Svoju smjenu strojno osoblje mora čekati na vučnom vozilu ako s dispečerom vuče vlakova u mjerodavnoj jedinici za vuču vlakova nije dogovoreno drugačije. Nakon što mu radno vrijeme istekne, a smjena mu u međuvremenu ne dođe, uz dogovor s dispečerom vuče vlakova strojno osoblje može napustiti vučno vozilo ako ga prije toga osigura na propisan način.

Smjenu strojnom osoblju dispečer vuče vlakova u mjerodavnoj jedinici za vuču vlakova mora poslati na vrijeme.

ZAPOSJEDANJE VUČNIH VOZILA

Članak 15.

1. Pod zaposjedanjem vučnog vozila podrazumijevaju se raspored strojnog osoblja kojim neko vučno vozilo mora biti zaposjednuto i njegov broj, koji je dan u Prilogu I ovom Pravilniku.

2. Vučno vozilo može biti zaposjednuto:

- kao jednposjed i
- kao dvoposjed.

Pod jednposjedom podrazumijeva se to da vučnim vozilom upravlja samo jedan strojovođa. Pod dvoposjedom podrazumijeva se to da vučnim vozilom upravljaju strojovođa i pomoćnik strojovođe ili pak da njime upravljaju dvojica strojovođa.

3. Uprava HŽ može propisati to da vučna vozila, dok traju posebni vozni uvjeti, budu zaposjednuta i drugačije.

PRAVO NA UPRAVLJANJE VUČNIM VOZILIMA

Članak 16.

1. Samostalno upravljati vučnim vozilom smije osoba koja prema odbredbama ovoga pravilnika i odredbama Pravilnika o stažiranju, poučavanju i provjeri znanja izvršnih radnika HŽ i Pravilnika o zdravstvenoj sposobnosti radnika koji neposredno sudjeluju u obavljanju željezničkog prometa, ispunjavaju uvjete za upravljanje određenim vučnim vozilom.

Strojni list, koji strojovođi biva ispostavljen prije početka vožnje, ima i svojstvo dozvole za rukovanje dodijeljenim vučnim vozilom. Radi kontrole strojni list mora biti predložen nadzornim radnicima na njihov zahtjev.

U strojni list upisuju se ime i prezime strojovođe, pomoćnika strojovođe i vježbenikâ ako su predviđeni radnim rasporedom.

2. Vježbenik za strojovođu može upravljati vučnim vozilom samo pod nadzorom strojovođe. Za sve nepravilnosti u radu vježbenika za strojovođu odgovoran je strojovođa, a za nepravilnosti u radu vježbenika za pomoćnika strojovođe odgovoran je pomoćnik strojovođe.

3. U svakoj vuči vlakova i u svakoj radionici za održavanje vučnih vozila na vidljivu mjestu mora biti istaknut natpis "Vučnim vozilom

smije upravljati samo strojovođa koji ispunjava uvjete propisane za to".

4. U krugu jedinice za vuču vlakova vožnja vučnog vozila može se obaviti u jednoposjedu, no pritom vučno vozilo obvezatno mora pratiti pratitelj.

5. U iznimnome slučaju upravljanje vučnim vozilom može preuzeti drugi strojovođa ili instruktor koji imaju pravo na upravljanje tim vučnim vozilom ako ispunjavaju i sve druge uvjete za rad strojovođe.

Pod iznimnim slučajem podrazumijeva se onesposobljenost strojovođe nekoga vlaka za daljnje obavljanje posla.

Osoba koja preuzme upravljanje vučnim vozilom, od mjesta na kojemu je počela vožnju preuzima i svu odgovornost strojovođe. Prije početka vožnje u putni list mora upisati službeno mjesto ili kilometarski položaj vlaka na pruzi od kojega je preuzela upravljanje vučnim vozilom.

Postupak zamjene onesposobljenoga strojnog osoblja detaljnije je propisan u Uputi o radu u vuči vlakova.

UVJETI ZA UPRAVLJANJE VUČNIM VOZILIMA U JEDNOPOSJEDU

Članak 17.

1. Za upravljanje vučnim vozilom u jednoposjedu moraju biti ispunjeni:

- uvjeti za vučna vozila
- uvjeti kod prugâ i
- posebni uvjeti

1.1. Uvjeti za vučna vozila

Da bi se nekim vučnim vozilom moglo upravljati u jednoposjedu, ono mora udovoljavati sljedećim konstrukcijskim uvjetima:

- da je njegova upravljačnica konstruirana tako da strojovođa bez teškoća i bez potrebe da napusti sjedalo na upravljačkom mjestu s kojega upravlja vučnim vozilom, od naprijed i s obje strane može motriti kolosijek, prugu, signalne znakove, signalne oznake i službena mjesta na pruži 3
- da je svako upravljačko mjesto opremljeno uređajima i konstruirano tako da strojovođa, bez teškoća i bez potrebe da napusti sjedalo na upravljačkom mjestu s kojega upravlja vučnim vozilom, može upravljati vučnim vozilom, kontrolirati rad uređajâ i otklanjati prolazne smetnje na pojedinim uređajima dok je vučno vozilo u pokretu 3
- da je svako upravljačko mjesto opremljeno uređajem za kontrolu brzine
- da je svako upravljačko mjesto opremljeno uređajem impulsnoga tipa za kontrolu budnosti strojovođe (iznimka od

toga dopuštena je samo kod dizel-motornog vlaka serije 7221) te da budnik iz rada ne može biti isključen nekontrolirano

- da je vučno vozilo opremljeno autostop-uređajem (AS) ako je potrebno voziti brzinom većom od 100 km/h
- da je vučno vozilo opremljeno radiodispečerskim uređajem (RDU) ako je potrebno voziti brzinom većom od 140 km/h
- da je svaka upravljačnica s obiju strana vučnoga vozila opremljena retrovizorima ili vanjskim kamerama za pogled niz vlak s displejom u upravljačnicama, ako je vučno vozilo predviđeno da vozi vlak s prijevozom putnika, osim DMV-a serije 7 123 i 7 221. Ošteti li se retrovizor ili vanjska kamera za pogled niz vlak tijekom vožnje vlaka, vučno vozilo se proglašava neprikladnim za jednoposjed tek nakon njegova dolaska u domicil.

2
4

Popis vučnih vozila koja ispunjavaju uvjete za vožnju u jednoposjedu dan je u Prilogu I ovom Pravilniku.

1.2. Uvjeti kod prugâ:

Da bi na prugama promet mogao biti obavljan vučnim vozilima u jednoposjedu, one moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- da su pruga ili neki njezin dio opremljeni djelatnim autostop-uređajima ako je vožnja vlaka po njoj predviđena brzinom većom od 100 km/h
- da su neka pruga ili neki njezin dio na mjestima gdje postoji opasnost od klizanja terena, od odronâ i od sniježnih nanosa opremljeni sigurnosnim napravama i uređajima koji automatski signaliziraju neispravnost pruge ili nekoga njezina dijela i zaustavljaju promet vlakova ili pak da su takva mjesta zaposjednuta odgovarajućim radnicima
- da je pruga opremljena radiodispečerskom vezom ako je vlak po njoj potrebno voziti brzinom većom od 140 km/h.

Pregled prugâ koje ispunjavaju uvjete za upravljanje vučnim vozilom u jednoposjedu dan je u Prilogu III ovom Pravilniku.

1.3. Posebni uvjeti

Osim uvjeta navedenih u točki 1.1. i u točki 1.2, za upravljanje vučnim vozilom u jednoposjedu moraju biti ispunjeni i sljedeći uvjeti:

- da se potpuno poštuju odredbe o preventivnom održavanju vučnih vozila, prugâ i pružnih postrojenja, kontaktne mreže i signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja u pogledu ciklusâ, rokova i obujma radova kod održavanja kako bi bilo osigurano njihovo pouzdano funkcioniranje i iskorištavanje
- da su uvjeti za vožnju vlaka bez vlakopravnog osoblja samo sa strojovođom na vučnom vozilu (SV-bez) propisani odredbama Prometnoga pravilnika.
- da je vozna brzina vlaka do 160 km/h.

| 1

POSTUPAK KOD NAPUŠTANJA VUČNOG VOZILA

Članak 18.

1. U skladu s odredbama ovoga Pravilnika strojno osoblje privremeno ili trajno može napustiti vučno vozilo koje mu je dodijeljeno dok ga zaposjeda izvan kruga vuče vlakova.
2. Kod privremenog napuštanja vučnog vozila potrebno je:
  - isključiti komande kojima se upravlja vučnim vozilom i osigurati da ne dođe do njihova samouključivanja
  - zakočiti vlak zračnom kočnicom

- zakočiti vučno vozilo ručnom kočnicom
- osvijetliti upravljačnicu noću
- zaključati sva vrata za ulazak u vučno vozilo i ključeve ponijeti sa sobom
- ostaviti vučno vozilo da radi u praznom hodu kada je to potrebno radi osiguravanja rada pomoćnih uređaja ako su ti uređaji sposobni za rad bez posebnoga stalnog nadzora
- javiti se prometniku u kolodvoru.

3. Pod privremenim napuštanjem vučnog vozila podrazumjeva se njegovo napuštanje zbog radova na vlaku ili u svezi s vlakom ili pak u svezi s manevriranjem.

4. Kod trajnoga napuštanja vučnog vozila izvan kruga vuče vlakova osim postupka propisanoga kod njegova privremenog napuštanja potrebno je učiniti i sljedeće:

- smjestiti vučno vozilo na mjesto što ga odredi prometnik
- osigurati vučno vozilo od samopokretanja
- ugasiti motor ili spustiti strujni oduzimač (pantograf)
- predati prometniku ključeve vučnog vozila.

5. Vučno vozilo mora biti zaposjednuto dok se zadržava u službenom mjestu izvan vuče vlakova i dok je u radu, a u krugu vuče vlakova mora biti pod nadzorom radnika vuče.

OPREMA VUČNIH VOZILA

Članak 19.

1. Jedinica za vuču vlakova odgovorna je za to da svako vučno vozilo bude opremljeno:

- knjigom primopredaje vučnog vozila
- potrebnim kompletom knjižica voznog reda
- odgovarajućim ključevima za telefonske ormariće
- priborom prve pomoći
- ručnim protupožarnim aparatima za gašenje požara
- četirima ručnim papučama za osiguravanje od samopokretanja
- prometnim bilježnikom strojovođe.

Osim toga lokomotive i motorni vlak serije 7 122 moraju biti opremljeni:

- dvjema zračnim poluspojkama s ključem za njihovu izmjenu
- završnom signalnom pločicom.

Lokomotive s električnim izvorom grijanja za električno grijanje vlaka moraju biti opremljene još i ključem utičnice električnog grijanja te ručicom blokade uključivanja sklopnika električnog grijanja. Na ručici moraju biti utisnute znamenke pripadajuće serije i broja lokomotive.

Na motornim vlakovima s automatskim i poluautomatskim kvačilom osim opreme koju moraju imati sva vučna vozila mora biti još i pripadajuće pomoćno kvačilo.

2. Primopredaja vučnog vozila zajedno s pripadajućom opremom između strojnog osoblja obavlja se usmeno i pismeno pomoću primopredajne knjige.

3. Svaka vuča vlakova na vrijeme i u dostatnoj količini mora se opskrbiti knjižicama voznog reda za vučna vozila, osim za manevarske lokomotive kada obavljaju stalan kolodvorski manevar, te osigurati pričuvu potrebnu za opremanje vučnih vozila koja dolaze na operativno ili na privremeno ispomaganje.

Knjižice voznog reda koje spadaju u opremu vučnog vozila moraju biti ispravne i u njima ni jedan podatak ne smije biti dopisan ni ispravljen rukom.

Izmjenu listićâ voznoga reda u knjižici voznoga reda pečatom i svojim potpisom potvrđuje radnik jedinice za vuču vlakova odgovoran za to.

4. Popis pruga opremljenih pružnim telefonima dan je u dodatku knjižici voznog reda.

5. Vučno vozilo mora biti opskrbjeno priborom za prvu pomoć u skladu s Pravilnikom o opremanju vozilâ priborom za prvu pomoć.

6. Vučno vozilo mora biti opremljeno ručnim aparatima za gašenje požara, koji moraju biti smješteni na mjesto propisano odredbama Pravilnika o opremanju tračničkih vozila aparatima za gašenje požara.

7. Ručne papuče koje služe za osiguravanje vlaka od samopokretanja plave su boje i u prostor vučnog vozila smještene su na nosač predviđen za to.

PRIPREMA VUČNIH VOZILA

Članak 20.

1. Kada je vučno vozilo u eksploataciji, tada svaki put nakon povratka s vožnje ili nakon što završi rad pri ulasku u jedinicu za vuču vlakova mora biti opskrbljeno pogonskim materijalom i opremom te biti spremno za sljedeću vožnju.

U svome poslovnom redu vuča vlakova mora odrediti radnika kojemu je dužnost to da pri ulasku vučnoga vozila u vuču vlakova pregleda njegovu opremu, provjeri njezino stanje i vozilo opremi onime što nedostaje.

Ta opskrba smije biti odgođena samo onda ako se vučno vozilo iz eksploatacije povlači na dulje vrijeme ili ako je potreban popravak koji ne bi bilo moguće obaviti na pripremljenome vučnom vozilu.

2. Nakon što vučno vozilo bude opskrbljeno, radnici određeni za njegov servisni pregled na njemu moraju provjeriti ispravnost svih uređaja i otkloniti sve neispravnosti i nedostatke uočene ili upisane u primopredajnu knjigu dotično po mjerilima propisanim Pravilnikom o održavanju željezničkih vozila.

Provjera ispravnosti vučnog vozila smije biti odgođena samo onda ako se vučno vozilo otprema u radionicu za održavanje vučnih vozila zato što neispravnosti nije moguće otkloniti takvom provjerom. Nakon što neispravnosti u radionici za održavanje vučnih vozila budu otklonjene, prije izlaska iz nje ispravnost vučnog vozila mora biti provjerena.

3. Nakon servisnog pregleda i nakon što bude opskrbljeno, vučno vozilo mora biti ispravno te stavljeno na raspolaganje dispečeru vuče vlakova ili predano strojovođi uz sljedeće uvjete:

- 2 |
- da su svi vučni elektromotori ili pogonski motori ispravni
  - da su pokazivači brzine ispravni i osvijetljeni
  - da su uređaji za registriranje brzine ispravni i opremljeni medijem za zapis te plombirani
  - da su vrata i prozori na upravljačnicama dobro zabrtvljeni a stakla cijela
  - da su brave na vratima upravljačnicâ i pripadajući ključevi ispravni
  - da su sva rasvjetna tijela u unutrašnjosti vozila predviđene jačine i ispravna
  - da su sva čeona i završna svjetla i reflektori predviđene jačine i ispravni
  - da su svi instrumenti ispravni i osvijetljeni
  - da su stakla na upravljačnicama i njihova unutrašnjost čisti
  - da su brisači i grijači stakla ispravni, a uređaji za pranje stakla da su ispravni i opskrbljeni tekućinom
  - da su RD-uređaj i AS-uređaj kojima je vučno vozilo opremljeno ispravni
  - da su uređaji za davanje zvučnih signala predviđene jačine i ispravni
  - da je uređaj za budnost ispravan i osiguran od nekontroliranog isključenja (plombiran)
  - da su grijanje ili klima-uređaj u upravljačnicama ispravni
  - da su ulazna vrata za putnike kod motornih vlakova ispravna, a ventil za njihovo deblokiranje plombiran
  - da su sve zaštite na vučnom vozilu u funkciji

- da je ispravno grijanje ili ugrađeni klima uređaj | 2
- da su uređaji za pjeskarenje ispravni
- da je uređaj za grijanje vlaka ispravan
- da svi strujni oduzimači (pantografi) funkcioniraju
- da su svi ugrađeni retrovizori ili vanjske kamere za pogled niz vlak ispravni | 4
- da je oprema vučnog vozila ispravna i na broju
- da su svi uređaji za kočenje ispravni
- da je nagibna tehnika ispravna | 2

4. Poslovnim redom svake vuče vlakova određuje se radnik u vuči vlakova kojemu je dužnost provjeriti ispravnost vučnog vozila nakon njegova pregleda ili popravka, a prije puštanja u promet.

ČIŠĆENJE VUČNIH VOZILA

Članak 21.

1. U krugu vuče vlakova, a u sklopu pripreme vučnog vozila za promet, unutrašnjost svake njegove upravljačnice i čeona stakla čisti radnik posebno određen za to.
2. Izvan kruga vuče vlakova unutrašnjost upravljačnice vučnog vozila čisti pomoćnik strojovođe kod dvopsjeda, a strojovođa kod jednopsjeda. Kod predaje vučnoga vozila drugomu strojnom osoblju upravljačnica mora biti čista.
3. Nakon što u radionici za održavanje vučnih vozila bude obavljen planirani pregled ili popravak vučnoga vozila, prije predaje na uporabu vuči vlakova mora se očistiti unutrašnjost upravljačnicâ, motornog prostora i čeona stakla.

4. Vanjska oplata vučnog vozila mora biti čišćena prema potrebi, a najkasnije nakon što na njemu bude obavljen tromjesečni pregled. O tome brigu vodi i za to je odgovorna jedinica za vuču vlakova.

NADZOR NAD VUČNIM VOZILIMA

Članak 22.

1. Sva vučna vozila moraju biti pod stalnim nadzorom. Dok je vozilo u eksploataciji ili dok očekuje rad, taj nadzor u skladu s odredbama ovoga Pravilnika obavlja radnik iz jedinice za vuču vlakova koji ima položen odgovarajući ispit. Dok je vučno vozilo na kontrolnome pregledu ili na popravku, stalan nadzor nad njime obavlja radnik iz radionice kojemu je to povjereno.

2. Kada je vozilo u radu u krugu jedinice za vuču vlakova ili u kolodvoru, tada nadzor nad njime može obavljati samo radnik koji ima položen odgovarajući ispit.

Na kolodvorskom području nadzor nad vučnim vozilom može biti povjeren prometniku ili pak radniku kojega on odredi samo onda kada je ono izvan pogona. Takvo vučno vozilo po mogućnosti valja postaviti što bliže radnom mjestu s kojega se pazi na nj.

U jedinici za vuču vlakova o vučnom vozilu izvan pogona brine se radnik kojemu je to povjereno.

Postupak oko nadzora nad vučnim vozilom detaljnije je propisan u Uputi o radu u vuči vlakova.

3. Kada se nakon pripreme unutar kruga vuče vlakova dizelsko vučno vozilo radi očekivanja rada smjesti na predviđen kolosijek,

tada je dizel-motor potrebno ugasiti, osim u slučaju predviđene za rad u zimskim uvjetima.

4. Ako u nekomu kolodvoru dizel-motorni vlak ima dulje zadržavanje, tada se svi dizel-motori moraju ugasiti, osim u slučaju predviđene za rad u zimskim uvjetima.

Najmanje 15 minuta prije predviđenoga polaska vlaka potrebno je upaliti motore.

5. Kod manevarskih dizelskih lokomotiva dizel-motor potrebno je ugasiti i na kolodvorskom području kada se manevarski rad prekida dulje od 30 minuta, što strojovođi mora priopćiti rukovatelj manevrom, osim u slučaju predviđene za rad u zimskim uvjetima.

PREUZIMANJE VUČNIH VOZILA I VOŽNJA DO VLAKA

Članak 23.

1. Kad strojno osoblje vučno vozilo preuzima u vuči vlakova ili u drugome službenom mjestu, tada mora provjeriti njegovu namirenost gorivom, uljem, vodom, pijeskom, opskrbljenost pripadajućom opremom te ispravnost uređaja i opreme koji se tiču sigurnosti željezničkog prometa.

Postupak strojnog osoblja kod preuzimanja vučnog vozila i njegove predaje detaljnije je propisan u Uputi o radu u vuči vlakova.

2. Vrijeme potrebno strojnom osoblju za preuzimanje vučnog vozila u vuči vlakova te od prelaska graničnika do polaska vlaka određuju mjerodavni poslovi vuče vlakova posebno za ljetno

razdoblje, posebno za zimsko razdoblje i posebno za svaku seriju vučnog vozila.

Vrijeme potrebno strojnom osoblju za preuzimanje vučnog vozila u kolodvoru određuje se jedinstveno za sva vučna vozila.

3. Manevriranje vučnim vozilom, njegova pratnja i davanje signalnih znakova za vrijeme njegova kretanja u krugu jedinice za vuču vlakova i u krugu radionice za održavanje vučnih vozila spada u obvezu manevarskog osoblja u vuči vlakova.

4. Kada se lokomotiva ili motorni vlak koji imaju dvije upravljačnice po krugu jedinice za vuču vlakova ili po kolodvorskom području kreću bez pratitelja, tada strojovođa vučnim vozilom mora upravljati iz upravljačnice koja je prednja u voznom smjeru.

5. Brzina kretanja vučnog vozila u krugu jedinice za vuču vlakova propisana je njezinim poslovnim redom i označena signalnom oznakom na graničniku.

6. Vuča vlakova mora voditi evidenciju o vremenu primopredaje vučnog vozila na graničniku.

7. Nakon što prijeđe graničnik, vučno vozilo po kolodvorskom području kreće se po signalnim znakovima s manevarskih signala u kolodvoru dotično po signalnim znakovima koje daje kolodvorsko osoblje.

ZAKVAČIVANJE VUČNIH VOZILA I NJIHOVA PRATNJA

Članak 24.

1. Zakvačivanje vozilâ obuhvaća spajanje ili razdvajanje vlačnog uređaja vučnih i vučenih vozila kod kvačila na zavrtanj ili pak odbojno-vlačnog uređaja kod automatskoga dotično poluautomatskog kvačila te spajanje i razdvajanje posebnih vodova potrebnih za kočenje i kabelâ za napajanje uređajâ za grijanje, rasvjetu i drugo ako oni nisu spojeni automatski.
  2. Vučna vozila zakvačuje i otkvačuje:
    - a) strojovođa kod svih motornih vlakova s poluautomatskim i automatskim kvačilom, a kod drugih vozila samo spaja i razdvaja kabele za grijanje i upravljanje vučnim vozilima spojenima međusobno, i to u svim službenim mjestima i na otvorenoj pruži
    - b) pomoćnik strojovođe u svim službenim mjestima gdje radno mjesto skretničara ili pak manevrista nije predviđeno.
  3. Zkvačivanje i otkvačivanje voznih i manevarskih lokomotiva kada obavljaju manevarski rad izvan kruga jedinice za vuču vlakova ne spada u obvezu izvršnih radnika u vuči vlakova.
  4. Strojovođa mora provjeriti to jesu li vučno vozilo i prvi vagon u vlaku te dva vučna vozila ili više njih međusobno zakvačeni ispravno.
- Postupak i provjera zakvačivanja podrobnije su propisani u Uputi o radu u vuči vlakova.

OPTEREĆIVANJE VUČNIH VOZILA

Članak 25.

1. Masa vlaka planirana za određeno vučno vozilo i propisana u knjižici voznog reda na osnovi koje se izračunava vozno vrijeme za dotični vlak ne smije biti prekoračena, osim iznimno kod pokusnih vožnji vučnih vozila koje su propisane posebnim programom.
2. Odredbe o opterećivanju vučnih vozila detaljnije su propisane u Uputi o tehničkim normativima za izradbu i provedbu voznog reda.

VOŽNJA NA PRUZI

Članak 26.

1. Strojovođa vlak može voziti samostalno tek nakon što se na vučnome vozilu proveze određenom prugom radi njezina upoznavanja i nakon toga potpiše pismenu izjavu da tu prugu poznaje.

Ako strojovođa po nekoj pruzi nije vozio dulje od godinu dana, tada ponovno mora obaviti vožnju za njezino upoznavanje.

Strojovođa na manevru mora poznavati mjesne prilike i odredbe poslovnoga reda kolodvora koje se tiču obavljanja manevarskog rada u tome kolodvoru.

Postupak i način upoznavanja s nepoznatom prugom ili kolodvorom detaljnije su propisani odredbama Pravilnika o stažiranju, poučavanju i provjeri znanja izvršnih radnika.

2. Dok vozi vlak, strojovođa se mora pridržavati odredaba iz knjižice voznog reda i priopćenja primljenih prije početka vožnje vlaka i za vrijeme putovanja.

Strojovođa vučnog vozila koje se nalazi na čelu vlaka na upravljačkom mjestu s kojega upravlja vožnjom vlaka mora imati vozni red za vlak kod kojega obavlja vuču i za sve vrijeme vožnje koristiti se podacima iz njega.

Nagibna tehnika na vlaku s ispravnom nagibnom tehnikom mora uvijek biti uključena, bez obzira vozi li takav vlak po voznome redu nagibnog vlaka ili po voznome redu vlaka bez nagibne tehnike odnosno bez obzira na to vozi li prugom predviđenom za vožnju nagibnog vlaka ili prugom nepredviđenom za vožnju nagibnog vlaka.

Nagibni vlak s nedjelatnom ili neispravnom nagibnom tehnikom vozi brzinom određenom u voznom redu za vlak za prijevoz putnika bez nagibne tehnike. O vlaku čija brzina je mjerodavna strojovođu dokazno obavještava prometnik vlakova.

3. Dok voze vlak, strojovođa ili strojovođa i pomoćnik strojovođe vučnog vozila na čelu vlaka moraju budno motriti i pratiti signalne znakove i oznake stalnih signala na pruži te signalne znakove koje može davati pružno osoblje ili osoblje u službenim mjestima i po njima bezuvjetno postupati u skladu s propisima.

4. Kada strojovođa mora prevesti vlak po nepoznatoj pruži, tada mu radi pravodobnog upozoravanja na signale i signalne oznake, na službena mjesta i na druga karakteristična mjesta na pruži kod te vožnje mora biti dodijeljen drugi strojovođa ili pak instruktor za vuču vlakova koji poznaju prilike na toj pruži.

5. Kada vučno vozilo u sastavu nekoga vlaka gura taj vlak ili se rabi kao međulokomotiva, tada njegov strojovođa mora poznavati prugu i ne može biti određen za vožnju po pruži koju ne poznaje.

6. U polaznome i u krajnjem kolodvoru vlaka ili u kolodvoru u kojemu se vučno vozilo mijenja i gdje se manevarski poslovi obavljaju posebnom manevarskom lokomotivom, radne lokomotive u službi i radne lokomotive izvan nje te lokomotive strojnog vlaka ne obavljaju manevarske poslove.

7. Ako za vožnje vlaka kod strojnog osoblja nastupi nesposobnost za obavljanje službe, tada vlak mora biti zaustavljen, pomoć osoblju pružena i o tome obaviješten prometnik u prvome kolodvoru.

2

3

8. Postupci strojnog osoblja detaljnije su propisani u Uputi o radu u vuči vlakova.

PRIMOPREDAJA VUČNIH VOZILA

Članak 27.

1. Primopredaja vučnih vozila između strojovođa obavlja se usmeno i pismeno primopredajnom knjigom vučnog vozila.

Strojovođa koji kod primopredaje prima vučno vozilo:

- u primopredajnoj knjizi svojim potpisom mora potvrditi da je vučno vozilo preuzeo
- na zaposjednutome upravljačkom mjestu mora vizualno prokontrolirati stanje instrumenata
- mora isključiti lokomotivski autostop-uređaj i ponovno ga uključiti
- mora primiti na znanje sadržaj naloga što ih je zaprimio prijašnji strojovođa.

2. Tehnološko vrijeme potrebno za primopredaju vučnog vozila između strojnog osoblja izvan kruga vuče vlakova propisuju mjerodavni poslovi vuče koje ne može biti manje od pet minuta.

2 | Iznimno, to vrijeme može biti kraće od pet minuta ako se primopredaja obavlja u upravljačnici iz koje se nastavlja vožnja.

Postupak i način primopredaje detaljnije su propisani u Uputi o radu u vuči vlakova.

3. Vučno vozilo na privremeno ili na trajno raspolaganje može biti predano iz jedne u drugu jedinicu za vuču vlakova.

O primopredaji vučnog vozila sastavlja se zapisnik u kojemu se ustvrđuju njegova ispravnost i opremljenost.

Po jedan primjerak zapisnika o primopredaji vučnog vozila zadržavaju jedinice za vuču vlakova koje su obavile primopredaju, a po jedan primjerak prosljeđuje se u radionicu koja je održavala vučno vozilo i u radionicu koja će ga održavati nadalje.

Kada se vučno vozilo predaje na trajno raspolaganje, tada uza nj mora biti predana i njegova tehnička dokumentacija.

4. Primopredaja vučnih vozila između jedinica za vuču vlakova obavlja se na temelju odluke mjerodavnih poslova za vuču vlakova.

5. Mjerodavni poslovi vuče vlakova mogu prema potrebi vučno vozilo bez primopredaje rasporediti na rad u drugu jedinicu za vuču vlakova najdulje do njegova prvoga sljedećega kontrolno-tehničkog pregleda.

6. Primopredaja vučnih vozila između HŽ-a i vanjskih korisnika obavlja se na temelju ugovora o iznajmljivanju vučnog vozila što ga HŽ zaključuje s korisnikom.

7. Kada se vučno vozilo otprema na redovit popravak ili preuzima iz njega, tada mora biti obavljena njegova pismena primopredaja.

PREDAJA VUČNOG VOZILA NAKON ZAVRŠETKA RADA

Članak 28.

1. Kada vučno vozilo prisprije u vuču vlakova, tada ono mora biti pripremljeno za idući rad i smješteno na mjesto propisano njezinim poslovnim redom.

Vučno vozilo za idući rad priprema strojno osoblje koje je s njime završilo rad.

2. Ako za vožnje strojovođa na vučnom vozilu primijeti neku neispravnost koju ne može otkloniti, tada je mora upisati u primopredajnu knjigu vučnog vozila.

3. Nakon što završi rad, strojovođa mora podnijeti pismeno izvješće o možebitnim nepravilnostima tijekom rada u svezi sa sigurnošću prometa te dispečeru vučnih vozila predati strojni list, kopiju lista primopredajne knjige i ključeve vučnog vozila.

4. Vučno vozilo koje se u očekivanju rada smješta na kolosijek predviđen za to u krugu vuče vlakova ili u kolodvoru, mora biti osigurano od samopokretanja. Ako nije zaposjednuto, tada mora biti i zaključano.

5. Vrijeme potrebno strojnom osoblju za predaju vučnog vozila nakon dolaska vlaka u krajnji kolodvor do prelaska graničnika te za raspremu i smještaj u vuči vlakova, određuje se posebice za svaku vuču vlakova i posebice za svaki seriju vučnog vozila.

Vrijeme potrebno strojnom osoblju za predaju vučnog vozila u kolodvoru određuje se jedinstveno za sva vučna vozila.

NAČINI OTPREME VUČNIH VOZILA

Članak 29.

1. Vučno vozilo koje se otprema radi preuzimanja vlaka ili na popravak, otprema se temeljem dogovora između prometnika vlakova i mjerodavnog dispečera vuče vlakova.

Prijavu za otpremanje vučnog vozila mjerodavni dispečer vuče vlakova prosljeđuje prometniku u otpemnom kolodvoru.

2. Vučno vozilo može biti otpremljeno:

- kao radno vučno vozilo u službi koje se rabi za vuču vlaka
- kao radno vučno vozilo izvan službe koje je ispravno i u sastavu vlaka, a ne rabi se za vuču vlaka
- kao radno vučno vozilo koje vozi kao strojni vlak
- kao neradno vučno vozilo koje je potrebno vući.

3. Svako radno vučno vozilo izvan službe mora pratiti strojovođa ili strojovođa i pomoćnik strojovođe, a neradno vučno vozilo svih pogonskih vrsta uvijek mora pratiti radnik jedinice za vuču vlakova koji ima ispit za strojovođu ili za pomoćnika strojovođe.

4. U dodatku knjižici voznog reda propisano je to koliko radnih vučnih vozila u službi ili vučnih vozila kao strojni vlak smije voziti po nekoj pruzi.

5. Kada vučno vozilo vozi kao strojni vlak bez djelatnoga RD-uređaja ili na pruzi bez RD-uređaja, tada ne smije voziti u režimu SV-bez.

POSTUPAK KOD KVARA NA VUČNOM VOZILU

Članak 30.

1. Ako je vučno vozilo onespobljeno izvan kruga vuče vlakova, tada uzrok kvaru ustanovljuje strojovođa i po mogućnosti ga otklanja, a nakon toga nastavlja vožnju do krajnjega kolodvora ili do vuče vlakova.

Ako strojovođa kvar ne može otkloniti u roku od 15 minuta, tada o tome obavješćuje prometnika u prvome sljedećem kolodvoru i mjerodavnog dispečera vuče vlakova te u dogovoru s njima i ovisno o vremenu potrebnome za popravak donosi odluku o popravku vučnog vozila ili o slanju pomoćnoga vučnog vozila.

2. Ako je vučno vozilo onespobljeno u krugu vuče vlakova, tada se uzrok kvaru ustanovljuje ondje i poduzimaju se mjere za njegov popravak, o čemu je potrebno obavijestiti mjerodavne poslove za vuču vlakova.

3. U pravilu neispravno vučno vozilo prati strojno osoblje kod kojega je ono postalo neispravno, o čemu odlučuje glavni dispečer vuče vlakova.

4. Postupak strojovođe kod kvara vučnog vozila koji se dogodi u krugu vuče vlakova ili izvan njega detaljnije je propisan u Uputi o radu u vuči vlakovi.

SMJEŠTAJ ISPRAVNIH VUČNIH VOZILA

Članak 31.

1. U krug vuče vlakova na mjesta određena za to vučna vozila mogu biti smještena kada:

- očekuju rad
- su izvan prometa.

2. Vučno vozilo koje očekuje rad smješta se u krug vuče vlakova ili u kolodvoru na kolosijek predviđen za to, mora biti pod nadzorom i mora biti osigurano od samopokretanja. Ako je vučno vozilo smješteno u kolodvor a nije zaposjednuto, tada mora biti i zaključano.

3. Vučna vozila koja se na određeno vrijeme povlače iz prometa, koje ne može biti kraće od 24 sata, moraju se smjestiti u ispravnome stanju i za to vrijeme ne mogu biti rabljena za vuču vlaka ili za manevriranje.

Pri smještaju vučnih vozila valja se pridržavati načela da se najprije smještaju vučna vozila koja su prispjela s redovitog održavanja.

4. Redoslijed smještaja vučnih vozila u pravilu je sljedeći:

- a) vozila koja dolaze s velikog popravka
- b) vozila koja dolaze sa srednjeg popravka.

5. Vučna vozila kao ispravna mogu biti smještena samo onda ako im je nakon popravka istekao garantni rok.

6. U vuči vlakova vučna vozila po mogućnosti smještaju se u pokrivenu, suhu i dobro provjetrenu prostoriju.

7. Vučna vozila stavljaju se na smještaj i uzimaju s njega po nalogu mjerodavnih poslova za vuču vlakova.

8. Postupak u svezi sa smještajem vučnih vozila i za uzimanje s njega detaljnije je propisan u posebnoj uputi koju donose mjerodavni poslovi vuče vlakova.

VOŽNJA U UPRAVLJAČNICI VUČNOG VOZILA

Članak 32.

1. Osim strojovođe ili pak strojovođe i njegova pomoćnika, za vrijeme vožnje u zaposjednutoj upravljačnici vučnog vozila mogu se nalaziti:

- osoba koja obavlja rad pod nadzorom
- strojno osoblje koje putuje režijski ako nema prikladnoga putničkog vlaka
- osoba koja ima propisanu dozvolu za vožnju u upravljačnici vučnog vozila
- druge osobe predviđene ovim Pravilnikom.

2. Druge osobe koje se iznimno mogu voziti u zaposjednutoj upravljačnici vučnog vozila jesu:

- kolodvorski radnici kod vožnje manevarskog sastava na industrijski kolosijek
- vlakopratno osoblje kod teretnih vlakova, kada nedostaje službeni vagon
- vlakopratno osoblje koje putuje radi preuzimanja vlaka ili nakon završetka njegove vožnje, kada nema mogućnosti za putovanje vlakom

- službenici MUP-a koji putuju po hitnome službenom poslu i liječnik koji putuje radi pružanja pomoći, kada nema drugoga prijevoznog sredstva
- stručno osoblje za pokusne vožnje vučnog vozila, za provjere pogonskog materijala i za drugih provjera
- članovi povjerenstava za provjeru vučnog vozila, za polaganje stručnih ispita i za istragu izvanrednih događaja.

3. U svakoj upravljačnici vučnog vozila na posebnoj pločici mora biti napisan ukupan broj osoba koje se mogu voziti u njoj.

U zaposjednutoj upravljačnici vučnog vozila zajedno sa strojovođom ili sa strojovođom i pomoćnikom strojovođe mogu se nalaziti najviše četiri osobe.

Za vrijeme pokusnih vožnji vučnog vozila ili polaganja stručnog ispita iznimno se u upravljačnici može nalaziti i više od četiri osobe.

4. U nezaposjednutoj upravljačnici vučnog vozila iznimno može se voziti strojno osoblje kada putuje režijski.

5. Dozvole za vožnju u upravljačnici vučnog vozila mogu glasiti na donositelja ili na ime, a ispostavljaju ih mjerodavni poslovi vuče vlakova.

6. Osobe koje se vučnim vozilom koriste za prijevoz, bilo da imaju propisanu dozvolu za vožnju u njegovoj upravljačnici bilo da su bez nje, prije toga moraju se legitimirati strojovođi i bez njegova izričita zahtjeva i u upravljačnicu smjestiti se tako da ne ometaju rad strojnog osoblja.

U putni list vlaka strojovođa mora poimenice upisati sve osobe koje se voze u upravljačnici.

- 2 | 7. Izgled dozvole za vožnju u upravljačnici vučnog vozila, postupak za njezino ispostavljanje i njezina uporaba podrobnije su propisani u Uputi o vođenju evidencije u vuči vlakova i Uputi za rad radnika u vuči vlakova.

SREDSTVA ZA INTERVENCIJU I ORGANIZACIJA RADA PRI IZVANREDNOM DOGAĐAJU

Članak 33.

1. Vuča vlakova ili radionica za održavanje vučnih vozila koja je obvezatna intervenirati pri izvanrednom događaju, mora raspolagati odgovarajućim sredstvima, opremom i osobljem.
2. U sredstva za intervenciju pri izvanrednim događajima spadaju:
  - a) pomoćna lokomotiva
  - b) pomoćni vlak
  - c) naprave za čišćenje snijega i leda.

a) pomoćna lokomotiva

1. Pomoćna lokomotiva jest vučno vozilo koje se šalje da umjesto vučnog vozila koje je neispravno nastavi daljnju vožnju vlaka ili manevarskog sastava.
2. Za pružanje pomoći vlakovima na otvorenoj pruzi, na industrijskom kolosijeku ili u kolodvoru koji zbog kvara na vučnom vozilu ili zbog izvanrednih događaja ne mogu dalje nastaviti vožnju, mora se tražiti pomoćna lokomotiva.
3. Za hitnu intervenciju, radi zamjene onesposobljenog vučnog vozila ili radi pružanja pomoći nakon izvanrednog događaja, u

jedinicama za vuču vlakova u pripravnosti mogu se držati vučna vozila i strojno osoblje.

Mjerodavni poslovi vuče vlakova propisuju u kojim se vučama vlakova i u kojemu broju vučna vozila i strojno osoblje redovito drže u pripravnosti.

Ako u pripravnosti nema vučnih vozila posebno određenih za intervenciju, tada se rabi vučno vozilo koje je stiglo s puta ili pak, u dogovoru s prometnom operativom, najprikladnije vučno vozilo.

4. Pomoćno strojno osoblje traži se onda ako za vožnje vlaka strojovođa ili pomoćnik strojovođe, a kod kolodvorskoga manevra strojovođa na manevru, postanu nesposobni za daljnje obavljanje rada.

b) pomoćni vlak

1. Pod pomoćnim vlakom podrazumjeva se vagon ili više vagona opskrbljenih alatom, opremom, priborom i uređajima za pružanje pomoći i za otklanjanje posljedica izvanrednog događaja. Pojedini vagon pomoćnoga vlaka naziva se prema svojoj namjeni.

2. Prema značenju i veličini područja predviđenoga za intervenciju, pomoćni vlak može imati i vagonsku dizalicu.

Pomoćni vlak može biti stalno zaposjednut odgovarajućim osobljem ili bez stalnog zaposjedanja. Ako pomoćni vlak nije zaposjednut stalno, tada se u slučaju intervencije izvan radnog vremena osoblje poziva od kuće.

3. Osoblje koje se, prema unaprijed određenom rasporedu za pripravnost, na intervenciju poziva izvan radnog vremena, mora biti kod kuće na adresi stalnog boravka i odazvati se čim primi poziv.

4. Pomoćni vlak mora biti smješten tako da u svakom trenutku može izići iz kruga jedinice za vuču vlakova i u propisanom vremenu biti otpremljen na mjesto za pružanje pomoći.

5. Glavne zadaće pomoćnog vlaka nakon prispjeća na mjesto izvanrednog događaja jesu:

- spašavanje unesrećenih osoba
- uspostavljanje prometa na što brži način
- raščišćavanje terena od ostatka vozilâ ili njihovih dijelova te od posljedica izvanrednoga događaja uza što manje štete.

6. Radove na mjestu intervencije vodi šef pomoćnog vlaka.

7. Kada poslani pomoćni vlak posljedice izvanrednog događaja ne može otkloniti sâm, tada šef pomoćnog vlaka od operativne službe vuče vlakova mora zatražiti pomoć drugoga pomoćnog vlaka.

U iznimnom slučaju kada je to prijeko potrebno, HŽ može zatražiti pomoć od susjedne željezničke uprave.

8. Kada na mjestu izvanrednog događaja rade dva pomoćna vlaka, tada intervencijom zapovijeda šef pomoćnog vlaka višega ranga, a ako su vlakovi istog ranga, onda šef pomoćnog vlaka koji je prvi stigao na mjesto izvanrednog događaja.

9. Za svaki pomoćni vlak mora se voditi evidencija o njegovu radu pri svakom izlasku te o utrošku materijala i o satima rada njegova osoblja.

10. Pomoćni vlak mora imati ustrojenu inventarsku knjigu, koja sadržava popis njegove opreme, alata i pribora.

11. Zabranjeno je iz pomoćnog vlaka uzimati alat i opremu i rabiti ih u druge svrhe.

12. Alat, oprema, pribor i uređaji pomoćnog vlaka moraju biti držani u ispravnome stanju i redovito održavani. Osim redovitog održavanja, dva puta na godinu sve mora biti temeljito pregledano, očišćeno, iskušano i svaki kvar ili nedostatak odmah otklonjen, o čemu skrbi šef pomoćnog vlaka.

13. Mjerodavni poslovi vuče vlakova i željezničkih vozila propisuju sastav pomoćnog vlaka i njegov rang te njegovu opremu, lokaciju, zaposjedanje osobljem odgovarajuće uvježbanim za tu vrstu posla i područje intervencije po ustrojbenim jedinicama.

14. Vučno vozilo koje je iskliznulo pa bilo podignuto ne smije se kretati prije nego što bude pregledano na samome mjestu.

Nakon što vučno vozilo bude pregledano i njegovo stanje ustanovljeno, šef pomoćnog vlaka mora odrediti brzinu kojom se ono smije kretati do najbliže radionice u kojoj, prije nego što opet bude predano u promet, mora biti detaljno pregledano i neispravnosti na njemu otklonjene.

c) naprave za čišćenje snijega i leda

1. Za čišćenje snijega na pruzi služe konstrukcijski i sniježni plugovi, a za čišćenje leda s kontaktne mreže služe metalne palete na strujnom oduzimaču (pantografu).

2. Konstrukcijski plugovi ugrađeni na vučna vozila imaju zadaću održavati razinu snijega ili drugih predmeta u visini gornjega tračničkog ruba (GTR).

3. Snježni plugovi ugrađuju se na lokomotive prema potrebi i služe za čišćenje snijega na pruzi. Takvi plugovi u potrebnome broju nalaze se u pojedinim vučama vlakova.

U skladu sa smjernicama za obavljanje prometa u zimskim uvjetima, mjerodavni poslovi vuče vlakova svake godine daju pregled i raspored snježnih plugova.

4. Lokomotive na koje su ugrađeni snježni plugovi ne smiju obavljati kolodvorski manevar.

5. Postupak za čišćenje snijega na pruzi radi sprječavanja njegova nagomilavanja propisan je u Uputi za osiguranje prometa tijekom zime.

6. Metalna paleta po potrebi postavlja se na strujni oduzimač (pantograf) koji je prvi u smjeru kretanja vučnog vozila i služi za čišćenje leda s kontaktnog voda.

Vučne vlakova kojima su dodijeljena električna vučna vozila moraju biti opskrbljene metalnim paletama.

7. Odluka o vožnji s metalnom paletom može biti donesena na temelju prijedloga mjerodavnih poslova za održavanje kontaktne mreže na određenoj dionici ili na prijedlog strojovođe koji je uočio stvaranje leda na kontaktnom vodu.

Kada se za vožnje vlaka pojave teškoće u napajanju vučnog vozila strujom, tada strojovođa prvi strujni oduzimač s grafitnom paletom

može rabiti za čišćenje leda, a drugi strujni oduzimač za napajanje vučnog vozila strujom.

8. Uporaba napravâ za čišćenje snijega na pruzi i leda na kontaktnom vodu podrobnije je propisana u Uputi o postupcima kod izvanrednog događaja, u Uputi o prometu vlakova u zimskim uvjetima te operativnim planom jedinica za vuču vlakova za osiguravanje prometa tijekom zime.

MJERE OPREZNOSTI TIJEKOM ZIME

Članak 34.

1. Do 1. listopada svake godine jedinice za vuču vlakova moraju napraviti i razaslati operativan plan za osiguravanje prometa tijekom zime.

2. Priprema i osiguravanje sredstava za vuču vlakova za rad u zimskom razdoblju moraju biti završeni do 1. listopada u godini, a obuhvaćaju:

- a) pregled i pripremu vučnih vozila za rad u zimskim uvjetima
- b) pregled i popravak napravâ za čišćenje snijega i leda
- c) pregled i popravak svih instalacija na građevinama, na uređajima i na postrojenjima
- d) osiguravanje pričuvnih dijelova, alata, pogonskoga i drugog materijala.

3. Strojno osoblje i radnici na održavanju vučnog vozila kod svih vučnih vozila moraju obratiti povećanu pozornost na pouzdan rad:

- pjeskarâ

- zračne kočnice
- uređaja za davanje zvučnih signala
- sustava za grijanje.

4. Strojno osoblje i radnici na održavanju vučnog vozila svaki u svome djelokrugu moraju češće ispuštati kondenzat iz vučnog vozila na svim mjestima predviđenima za to.

5. Postupak osoblja kod poduzimanja mjerâ opreznosti tijekom zime na vučnim vozilima podrobnije je propisan u Uputi o radu u vuči vlakova

MJERE OPREZNOSTI PROTIV POŽARA

Članak 35.

1. Mjere opreznosti protiv požara te postupak kada požar izbije propisani su Pravilnikom o zaštiti od požara.
2. Vuča vlakova mora biti opremljena odgovarajućim protupožarnim aparatima i sredstvima za gašenje požara, što je podrobnije propisano njezinim poslovnim redom.
3. Svako vučno vozilo mora biti opskrbljeno ispravnim i odgovarajućim brojem ručnih protupožarnih aparata sa sredstvima za gašenje požara u skladu s odredbama Pravilnika o opremanju željezničkih tračničkih vozila aparatima za gašenje požara.
4. Kada dizelska vučna vozila voze na područjima za koja je proglašena uvećana opasnost od izbijanja požara ili po industrijskim

kolosijecima na kojima se provode dodatne mjere osiguranja od požara, tada ona moraju biti opremljena iskrolovkama.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

1. Izmjene i dopune odredaba ovoga pravilnika donose se na način i po postupku kako je on bio donesen.
2. Tumačenje odredaba ovoga pravilnika daje Uprava HŽ, temeljem stručnog mišljenja mjerodavnih poslova vuče vlakova.
3. Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja odluke o njegovu donošenju u Službenom vjesniku HŽ-a, a primjenjuje se od 1. listopada 1999. godine.
4. Danom početka primjene ovoga pravilnika prestaju vrijediti Pravilnik za vuču (243) broj 16-3/11-91. od 1.6.1991, Uputstvo o upravljanju vučnim vozilima u jednoposjedu u vuči vlakova na prugama JŽ (248), ZJŽ broj 29-30/86. od 1.1.1987. i Uputstvo za promet motornih vlakova (249) ZJŽ broj 27-1/82-29 preuzeti odlukom o preuzimanju propisa JŽ-a iz područja vuče i željezničkih vozila koji se primjenjuju kao propisi HŽ-a (Službeni vjesnik HŽ broj 20/91) te svi drugi propisi iz djelatnosti vuče vlakova koji su u protivnosti s odredbama ovoga pravilnika.

Zagreb, 9. travnja 1999. god.

Broj: U-148-21/99

Predsjednik Uprave HŽ-a

Marijan Klarić, dipl. ing.

PRILOZI

Prilog I.

**PREGLED VUČNIH VOZILA PO SERIJAMA
I NAČIN NJIHOVA ZAPOSJEDANJA**

Red. br,	Serijski broj vozila	Posada vučnog vozila	Napomena
1	2	3	4
ELEKTRIČNE LOKOMOTIVE			
1.	1 061	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
2.	1 141	Strojovođa	
3.	1 161	Strojovođa	
4.	1 142	Strojovođa	
5.	1 241	Strojovođa	Na pruzi Moravice-Rijeka strojovođa i pomoćnik strojovođe. Kod vožnje vlaka s dvije spregnute lokomotive samo posada na vodećoj lokomotivi
DIZELSKIE LOKOMOTIVE			
6.	2 041	Strojovođa	Vlak -NE "SV-bez"
7.	2 042	Strojovođa	Vlak -NE "SV-bez"
8.	2 043	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
9.	2 044	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
10.	2 061	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
11.	2 062	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
12.	2 063	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
13.	2 131	Strojovođa	Vlak -NE "SV-bez"
14.	2 132	Strojovođa	Vlak -NE "SV-bez"
15.	2 133	Strojovođa	Vlak -NE "SV-bez"
16.	2 141	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	

Prilog I. (nastavak)**PREGLED VUČNIH VOZILA PO SERIJAMA
I NAČIN NJIHOVA ZAPOSJEDANJA**

Red. br.	Serijski broj vozila	Posada vučnog vozila	Napomena
1	2	3	4
DIZEL-MOTORNI VLAKOVI			
17.	7 021	Strojovođa na čelu i na kraju garniture	Kod spajanja dviju garnitura posada po garnituri
18.	7 121	Strojovođa	Kod spajanja dviju ili više garnitura strojovođa na čelu i na kraju vlaka
19.	7 122	Strojovođa	Kod spajanja dviju ili više garnitura strojovođa na čelu i na kraju vlaka
20.	7 123	Strojovođa	Kod spajanja dviju ili više garnitura strojovođa na čelu i na kraju vlaka
21.	7 221	Strojovođa	Kod spajanja dviju ili više garnitura strojovođa na čelu i na kraju vlaka
ELEKTROMOTORNI VLAKOVI			
22.	6 011	Strojovođa i pomoćnik strojovođe	
23.	6 111	Strojovođa	Kod spajanja dviju ili više garnitura strojovođa na čelu i na kraju vlaka

2

4

Prilog II.

OSNOVNI SASTAV I TEHNIČKE ZNAČAJKE MOTORNIH VLAKOVA

Red. broj	Serija vučnog vozila	Osnovni sastav garniture vlaka	Broj garnitura u sprezi	Sporazum između upravljačnica	Vrsta kvačila	Brzina		Napomena
						najveća	s pomoćnim kvačilom	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
DIZEL-MOTORNI VLAKOVI								
1.	7 021	5-dijelni	2	interfonom	automatsko	120	80	
2.	7 121	2-dijelni	3	telefonom	automatsko	120	60	
3.	7 122	1-dijelni	6	-	zavojno	130	-	
4.	7 123	2-dijelni	4	interfonom	automatsko	160	80	nagibna tehnika je aktivna pri brzinama od najmanje 70 km/h
5.	7 221	2-dijelni	4	zujalicom	poluautomatsko	90	25	
ELEKTROMOTORNI VLAKOVI								
6.	6 011	4-dijelni	3	-	zavojno	110	-	
7.	6 111	3-dijelni	3	-	automatsko	120	80	

Prilog III.

**PREGLED PRUGÂ KOJE ISPUNJAVAJU UVJETE ZA
UPRAVLJANJE
VUČNIM VOZILIMA U JEDNOPOSJEDU**

Red. br	N A Z I V P R U G E	Napomena
1	2	3
1.	Banova Jaruga - Pčelić (raskrižje)	
2.	Bizovac – Belišće	
3.	(Bogojevo) - dg - Erdut – Vinkovci	
4.	Čakovec - Mursko Središće - dg - (Lendava)	
5.	(Čapljina) - dg - Metković – Ploče	
6.	Čulinec (rsp) - Zagreb Resnik	
7.	Dalj - Osijek – Koprivnica	
8.	(Dobrljin) - dg - Volinja – Sunja	
9.	Dugo Selo – Koprivnica – Botovo - dg - (Gyékényes)	
10.	Hum-Lug (raskrižje) - Gornja Stubica	
11.	Gaj (raskrižje) - Krivaja (raskrižje)	
12.	Karlovac – Kamanje - dg - (Metlika)	
13.	Knin – Zadar	
14.	Koprivnica – Varaždin	
15.	Križevci – Bjelovar – Kloštar	
16.	(Kulen Vakuf) - dg - Martin Brod - Knin	
17.	(Ilirska Bistrica) - dg - Šapjane - Rijeka	
18.	Lupoglav – Raša	
19.	(Magyarboly) - dg - Beli Manastir - Osijek - Strizivojna Vrpolje - Slav. Šamac - dg - (Bosanski Šamac)	
20.	Mirkovci – Vrapčana	
21.	Nova Kapela Batrina – Našice	
22.	Novska - Sisak - Zagreb GK	
23.	Ogulin - Krpelj (raskrižje)	
24.	Osijek - Gaboš – Vinkovci	
25.	Oštarije - Knin – Split	
26.	Perković - Šibenik	
27.	Pleternica - Velika	
28.	Ražine – Šibenik Luka	

Prilog III. (nastavak)
PREGLED PRUGÂ KOJE ISPUNJAVAJU UVJETE ZA
UPRAVLJANJE
VUČNIM VOZILIMA U JEDNOPOSJEDU

Red. br	N A Z I V P R U G E	Napomena
1	2	3
29.	(Rakitovec) – dg – Buzet - Pula	
30.	Sava (raskrižje) - Zagreb RK – Zagreb Klara "sjeverni kolosijek"	
31.	Sava (raskrižje) - Zagreb RK – Zagreb Klara "južni kolosijek"	
32.	Savski Marof – Kumrovec - dg - (Imeno)	
33.	Sesvete – Velika Gorica	
34.	Sisak Caprag – Karlovac	
35.	Slavonski Brod – dg - (Bosanski Brod)	
36.	(Središće) – dg - Čakovec	
37.	Stari Vukovar - Borovo	
38.	Sušak-Pećine – Rijeka-Brajdica – Rijeka	
39.	(Šid) - dg – Tovarnik – Dugo Selo - Zagreb GK	
40.	Škrljevo-Bakar	
41.	Varaždin – Golubovec	
42.	Vinkovci - Vinkovci TK (park A/B) - Jarmina (raskrižje)	
43.	Vinkovci - Vinkovci TK (park C/D) - Jarmina (raskrižje)	
44.	Vinkovci – Županja	
45.	Vinkovci – Drenovci – dg - (Brčko)	
46.	Zabok – Đurmanec – dg - (Rogatec)	
47.	Zagreb Borongaj – Zagreb GK "spojna pruga"	
48.	Zagreb Borongaj – Zagreb IK	
49.	Zagreb GK – Rijeka	Ispunjava uvjete samo na relaciji Zagreb GK - Moravice
50.	Zagreb GK - Savski Marof - dg - (Dobova)	

Prilog III. (nastavak)

**PREGLED PRUGÂ KOJE ISPUNJAVAJU UVJETE ZA
UPRAVLJANJE
VUČNIM VOZILIMA U JEDNOPOSJEDU**

Red. br	N A Z I V P R U G E	Napomena
1	2	3
51.	Zagreb Klara – Zagreb RK (prijamna skupina) “sisačka”	
52.	Zagreb RK (os) - Mićevac (raskrižje)	
53.	Zagreb RK (otpr. kup.) – Zagreb RK (prij. skup.) “4. obilazni”	
54.	Zagreb RK (prij. skup.) – Zagreb Klara – Delta (raskrižje)	
55.	Zagreb ZK - Trešnjevka (raskrižje)	
56.	Zaprešić - Varaždin – Kotoriba - dg - (Murakeresztur)	